

ПРИРУЧНИК ЗА РАД РАДНИХ ТЕЛА РЕПУБЛИЧКЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ

**Приручник
за рад радних тела Републичке
изборне комисије**

РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА
Београд, 2020.

ПРВИ ДЕО

ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О РАДНИМ ТЕЛИМА

1. Шта је то радно тело

Републичка изборна комисија (у даљем тексту: Комисија) образује радна тела у јединицама локалне самоуправе.

Изузетак од овог правила је град Београд, за који се посебно образују радна тела за сваку градску општину.

Условe за рад радних тела обезбеђују општинске/градске управе, односно управе градских општина града Београда.

Важно је имати у виду да радна тела нису органи за спровођење избора, већ тела која искључиво обављају послове који су предвиђени Упутством за спровођење избора за народне посланике Народне скупштине, расписаних за 21. јун 2020. године.

Радна тела заправо представљају спону између Комисије и бирачких одбора, а образована су ради ефикаснијег вршења надлежности Комисије.

2. Опис послова радних тела

Радна тела обављају следеће послове:

- прикупљају и обједињују предлоге за стални и проширени састав бирачког одбора (изузев сталног и проширеног састава бирачког одбора унутар завода за извршење заводских санкција и бирачког одбора у иностранству),
- примају изборни материјал од координатора Комисије и предају га бирачким одборима пре гласања,
- преузимају изборни материјал од бирачких одбора после гласања и предају га координаторима Комисије,
- пружају подршку бирачким одборима на спровођењу гласања на дан избора,

- обавештавају Комисију о току гласања, у складу с посебним актом Комисије,
- обављају и друге послове у складу са Упутством за спровођење избора, Правилима о раду бирачких одбора и посебним актима Комисије.

Радна тела на територији Аутономне Покрајине Војводине обављаће и послове примопредаје изборног материјала за спровођење избора за посланике Скупштине Аутономне Покрајине Војводине.

Поред ових послова, у овом приручнику ћемо напоменути и неке послове који, стриктно говорећи, нису у делокругу рада радних тела, већ општинских/градских управа, али имајући у виду да су ови послови блиско повезани са радом радних тела, као и чињеницом да је координатор радног тела најчешће начелник општинске/градске управе, овде ћемо и те послове поменути.

Посебно вам скрећемо пажњу да за сваке изборе, Комисија одређује запослене у Служби Народне скупштине, чији је задатак да пружају стручну и административну помоћ члановима Комисије по управним окрузима. Управо преко ових лица ће и радно тело, као и општинске/градске управе, добијати задатке које треба да обаве, са јасно назначеним начином на који одређену изборну радњу треба да обаве и роком до којег тај задатак треба да изврше. У овом приручнику ова лица ћемо звати сарадници Комисије.

3. Састав и број чланова радног тела

Радно тело чине чланови радног тела и координатор радног тела.

Чланови радног тела именују се на предлог посланичких група у Народној скупштини сразмерно њиховој заступљености у Народној скупштини на дан 11. маја 2020. године, при чему се водило рачуна да ниједна посланичка група, или више посланичких група коју чине политичке странке које су образовале коалицију политичких странака ради учешћа на изборима, нема више од половине чланова у сваком радном телу.

За координатора радног тела Комисија, по правилу, именује начелника општинске/градске управе, односно начелника опште управе.

Уколико начелник управе није у могућности да обавља дужност координатора радног тела, онда се у радно тело именује његов заменик, а ако ни заменик начелника управе није у могућности да обавља дужност координатора радног тела, начелник управе за координатора радног тела предлаже лице запослено у општинској/градској управи.

Што се тиче броја чланова који чине радно тело у општинама/градовима, она варирају и зависе искључиво од броја бирачких места у општинама/градовима.

У општинама/градовима које имају:

- до 30 бирачких места, радна тела имају по три члана,
- од 30 до 60 бирачких места, радна тела имају по пет чланова,
- од 60 до 100 бирачких места, радна тела имају по седам чланова,
- од 100 до 140 бирачких места, радна тела имају по девет чланова,
- 140 и више бирачких места, радна тела имају по 11 чланова.

4. Предлагање чланова радних тела

Предлози за именовање чланова радних тела сачињавају се у складу са нумеричким приказом мерила за именовање чланова радних тела, који утврђује Комисија у сарадњи са Републичким заводом за статистику и благовремено доставља свим посланичким групама.

На основу нумеричког приказа мерила за именовање чланова радних тела, од укупно 853 члана радних тела (укупно је образовано 161 радно тело) свака посланичка група имала је право да предложи следећи број чланова радних тела:

- Српска напредна странка – 281
- Социјалдемократска партија Србије – 27,
- Партија уједињених пензионера Србије – 24

- Покрет социјалиста – Народна сељачка странка – Уједињена сељачка странка – 14
- Социјалистичка партија Србије – 112
- Српска радикална странка – 112
- Демократска странка – 82
- Либерално демократска партија – СДА Санџака – 36
- Јединствена Србија – 30
- Странка модерне Србије – 30
- Нова Србија – Покрет за спас Србије – 25
- Савез војвођанских Мађара – 25
- Војвођански фронт, Србија 21 – 30
- Клуб самосталних посланика – 25

Посланичке групе имале су рок до 15. маја 2020. године, да непосредно Комисији поднесу своје предлоге за именовање чланова радних тела, искључиво у табели коју им је доставила Комисија.

Предлог за именовање чланова радних тела могли су да поднесу само председници посланичких група или лице које су они за то овластили.

Предлог за именовање чланова радних тела требало је да садржи следеће податке: име и презиме лица, ЈМБГ, пребивалиште и адресу стана, број мобилног телефона за контакт и адресу за пријем електронске поште.

Од ових парламентарних избора је уведена једна новина, па је тако препоручено посланичким групама да приликом предлагања кандидата за чланове радног тела, предност дају лицима која су прошла обуку Комисије за инструкторе за рад у сталном или проширеном саставу бирачких одбора, коју је Комисија спровела крајем 2019. године и почетком 2020. године, као и лицима са искуством у спровођењу избора.

Приликом предлагања лица у органе и тела за спровођење избора, овлашћени предлагачи треба да воде рачуна о равномерној заступљености полова и потреби укључивања особа са инвалидитетом у спровођење изборног поступка.

У одлукама о образовању радних тела, која су вам доставили сарадници Комисије за ваш управни округ, приметите да су

поједини чланови радних тела именовани на предлог начелника општинских/градских управа.

Ово није омашка, већ је то учињено због тога што је Упутством за спровођење избора прописано да ће у случају да нека посланичка група благовремено не поднесе предлог за именовање члана радног тела, Комисија за члана радног тела именovati лице које предложи начелник управе, из реда запослених у општинској/градској управи.

Применом ове одредбе, 127 чланова радних тела именовано је на предлог начелника управе из реда запослених у општинској/градској управи.

Оно што охрабрује и на шта је Комисија посебно поносна, јесте чињеница да је од свих именованих чланова радних тела Комисије, чак 43,59% женског пола, што представља повећање броја жена у радним телима Комисије од 13,13%, у односу на изборе за председника Републике, одржане 2. априла 2017. године.

Информације о полној структури именованих чланова радних тела можете видети на веб презентацији Комисије на интернет страници: <https://www.rik.parlament.gov.rs/tekst/2285/radna-tela-republicke-izborne-komisije.php>

6. Остале корисне информације

Од ових парламентарних избора се све седнице Комисије јавно преносе и могуће их је пратити уживо на веб презентацији Комисије на интернет страници:

<https://www.rik.parlament.gov.rs/tekst/307/prenosi.php>

Сва изборна документа, које је донела Комисија су доступна на веб презентацији Комисије на интернет страници: <https://www.rik.parlament.gov.rs/tekst/1553/izborna-dokumenta.php>

Такође, почео је са радом и званичан Инстаграм налог Републичке изборне комисије, на којем се можете информисати о свим најзначајнијим информацијама у вези са радом Комисије: <https://www.instagram.com/riksrbije/>

Према устаљеној пракси са претходних избора, сви чланови радних тела ће добити примерак Збирке прописа за изборе расписане за 21. јун 2020. године, из које ће моћи да се информишу о најважнијим законима и одлукама Комисије, а које се односе на предстојеће:

- изборе за народне посланике,
- изборе за посланике Скупштине АП Војводина,
- изборе за одборнике.

ДРУГИ ДЕО

ПОСЛОВИ КОЈЕ РАДНА ТЕЛА КОМИСИЈЕ

ОБАВЉАЈУ

1. Уводне информације

Пре преласка на опис послова које радна тела Комисије обављају, скрећемо вам пажњу на то да се кореспонденција са Комисијом најчешће врши преко сарадника Републичке изборне комисије, одређених за територију вашег управног округа, односно града Београда.

Сви сарадници ће члановима радних тела, доставити своје званичне адресе електронске поште, као и бројеве телефона на које их могу у сваком тренутку добити. Сва питања, односно недоумице које имате можете њима поставити.

Такође, вам скрећемо пажњу на то да је Комисија из реда чланова/заменика чланова Комисије одредила и координаторе управних округа који обављају радње које су везане за организацију и припрему за изборе за народне посланике Народне скупштине, расписаних за 21. јун 2020. године, на територији њиховог управног округа, односно града Београда.

Списак координатора Комисије, можете видети на веб презентацији Комисије на интернет страници: <https://www.rik.parlament.gov.rs/tekst/1553/izborna-dokumenta.php>

За почетак вам напомињемо да водите рачуна о томе да све дописе које радно тело доставља сарадницима Комисије, шаљете искључиво у форми званичног документа, односно као скениран документ, са потписима координатора и чланова тог радног тела. Имајући у виду чињеницу да ће се највећи број докумената које радно тело доставља Комисији, посебно евидентирати у Писарници, неће се прихватати достављање тражених информација само као текст у електронској пошилици, већ ће се инсистирати

на достављању и скенираног документа, потписаног од стране свих чланова радног тела, који ће бити посебно додат као прилог електронске пошиљке која се шаље.

Такође вам скрећемо пажњу на инструкције које вам сарадници Комисије буду достављали путем електронске пошиљке, с обзиром на то да ће се у њима налазити прецизна упутства по којима је неопходно да у потпуности поступите.

ПРИМЕР

Сарадници Комисије ће инсистирати да табеле са лицима предложеним за стални/проширени састав бирачких одбора достављате ИСКЉУЧИВО у табели коју вам је Комисија претходно доставила, никако да достављате своју посебну табелу.

За крај вас обавештавамо да од ових парламентарних избора раду радних тела могу да присуствују и акредитовани посматрачи. Комисија ће посматрачима који су заинтересовани за праћење рада одређеног радног тела, издати одговарајући акредитацију, а сарадник Комисије ће обавестити радно тело о издавању ове акредитације.

Напомињемо да раду радног тела може да присуствује само један домаћи посматрач испред истог удружења. Ово значи да није могуће да раду радног тела присуствују два посматрача, без обзира на чињеницу што су обоје акредитовани.

Радна тела дужна су да посматрачима и преводиоцима у њиховој пратњи омогуће несметано праћење сваке изборне радње.

Наравно, посматрачи морају у тишини пратити рад радног тела, не мешајући се у његов рад ни на који начин. У случају да посматрач омета рад радног тела, оно може да удаљи посматрача, о чему је радно тело дужно да обавести Комисију без одлагања.

Комисија је припремила и објавила Водич за посматраче избора за народне посланике Народне скупштине, који је објављен на веб презентацији Комисије на интернет страници:

<https://www.rik.parlament.gov.rs/extfile/sr/3158/Vodic%20za%20posmatrace%20jun%20.pdf>

2. Прикупљање и обједињавање предлога за стални и проширени састав бирачких одбора

Један од најважнијих послова који радна тела Комисије обављају, односи се на прикупљање и обједињавање предлога за стални и проширени састав бирачких одбора.

Предлоге за именовање лица у сталном саставу бирачких одборе, посланичке групе могу да доставе радним телима најкасније до 5. јуна 2020. године, док предлоге за именовање лица у проширеном саставу бирачких одбора подносиоци изборних листа могу да доставе најкасније 15. јуна 2020. године у 10 часова.

Напомињемо да не постоји прописана у форма у којој посланичке/изборне листе могу поднети радним телима предлоге за стални/проширени састав бирачких одбора. Радна тела су дужна да поступају по свим предлозима, под условом да им је предлог поднело лице овлашћено за одређену општину/град.

Радно тело има обавезу да приликом пријема, на сваком предлогу за именовање лица у бирачки одбор у сталном/проширеном саставу, евидентира датум и време пријема предлога.

Комисија је на претходним изборима уочила да су поједине изборне листе, достављале искључиво предлоге за заменике чланова бирачких одбора, док предлог за члана бирачког одбора у проширеном саставу нису достављале.

Посебно вам скрећемо пажњу на ову околност, с обзиром на то да је врло могуће да ће се ово поновити и за ове парламентарне изборе. У случају да се у вашој општини/граду појави овај случај, неопходно је да скренете пажњу овлашћеном лицу, да **није могуће предложити искључиво заменика члана бирачког одбора** у проширеном саставу, јер тај заменик члана заправо

нема лице које може да мења. Најлакше могуће решење је да у договору са овлашћеним лицем, особу предложену за заменика члана, у табели Комисије, пребаците за члана бирачког одбора у проширеном саставу.

Због чега је евидентирање датума и времена пријема предлога за именовање лица у бирачки одбор у сталном/проширеном саставу важно?

Ово је од посебне важности у случају да се утврди да постоје одређена законска ограничења за предложене чланове бирачких одбора.

У циљу ефикаснијег рада радног тела, подсетићемо вас на ова **законска ограничења**.

Прво законско ограничење је да се за члана бирачког одбора може одредити само лице које има изборно право.

У случају да се деси ситуација да предложено лице нема изборно право, радно тело је дужно да о томе обавести лице које је поднело предлог, које има право предлагања другог лица, све до истека рока за подношење предлога за именовање лица у бирачке одборе у сталном, односно проширеном саставу.

Ако се догоди ситуација да за одређено лице није могуће утврдити да поседује изборно право, а овлашћено лице није извршило његову замену, неопходно је ову околност и навести у пропратном акту, тако што ће се посебно навести за које лице, на којем бирачком месту и испред којег предлагача није утврђено да поседује изборно право.

Друго ограничење у погледу чланства у бирачким одборима односи се на то да члан бирачког одбора не може да буде кандидат за народног посланика, посланика Скупштине Аутономне покрајине Војводине и одборника, као ни заступник подносиоца изборне листе и овлашћено лице за подношење изборне листе.

Треће ограничење и у пракси најзаступљеније је то да се утврди да су поједини чланови и заменици чланова бирачких одбора у одређеном односу попут:

- међусобни сродници по правој линији, без обзира на степен сродства, односно: отац и син, деда и унук, отац

и ћерка, мајка и син, мајка и ћерка, баба и унук, баба и унука, деда и унука,

- међусобни сродници у побочној линији закључно са трећим степеном сродства, тј: стриц и братанац/братаница, тетка и братанац/братаница, тетка и сестрић/сестричина, ујак и сестрић/сестричина,
- међусобно у тазбинском сродству закључно са другим степеном сродства, а то су: свекар и снаха, зет и ташта, зет и таст, снаха и свекрва, као и девер и снаха, шурак и зет, снаха и заова,
- брачни другови,
- међусобном односу усвојиоца и усвојеника, односно стараоца и штићеника.

За велика бирачка места, односно за општине/градове са великим бројем бирача, овакав однос није лако уочити. Најчешће се одређено законско ограничење уочава на иницијативу неког од подносилаца изборних листа. Како се утврђује однос из којег проистиче забрана? Најлакши начин је увидом у матичне књиге, које градске, односно општинске управе, односно Градска управа града Београда, воде као поверени посао из делокруга Министарства државне управе и локалне самоуправе.

Уколико се утврди постојање оваквог односа из којег проистиче забрана приликом именовања или замене чланова бирачких одбора, биће именован представник оног подносиоца изборне листе чији је предлог за именовање раније достављен радном телу.

Овлашћени предлагач може предложити замену члана бирачког одбора за којег је утврђено да постоје законска ограничења, а у случају да то не учини, или ако су истекли рокови за замену чланова сталног/проширеног састава бирачких одбора, координатор Комисије ће разрешити лице у бирачком одбору које не може да буде у бирачком одбору.

Да се вратимо сада на прикупљање и обједињавање предлога за стални и проширени састав бирачких одбора.

Задатак радног тела је да све примљене предлоге за именовање лица у бирачке одборе у сталном/проширеном

саставу обједини у одговарајућој табели и да ту табелу достави Комисији, преко сарадника Комисије одређених за територију вашег управног округа.

У случају да нека посланичка група не достави радном телу предлог за именовање неког лица у бирачки одбор у сталном саставу, задатак радног тела је да предложи лице које ће поунити упражњено место у сталном саставу бирачког одбора. Комисија ће управо на основу предлога радног тела поунити упражњена места у сталном саставу бирачких одбора.

Рок за доставу Комисији обједињених предлога за чланове сталног састава бирачких одбора је најкасније до 7. јуна 2020. године, док је за достављање обједињених предлога за именовање чланова проширеног састава бирачких одбора тај рок најкасније до 15. јуна у 17 часова. Молимо радна тела да се придржавају задатих рокова и да се труде да све поверене задатке извршавају и пре предвиђеног времена, јер у супротном сарадници Комисије неће имати довољно времена да достављене табеле, односно пропратне акте, провере.

Врло је важно водити рачуна да се **обједињени предлог** сталног/проширеног састава бирачких одбора **доставља искључиво у одговарајућој табели** коју ће радном телу доставити Комисија. Ово значи да не треба обједињене предлоге за стални/проширени састав бирачких одбора доставити у некој новој табели које ће радно тело на своју руку припремити. Овакве табеле ће сарадници Комисије враћати радном телу и од њих захтевати да доставе предлоге искључиво у одговарајућој табели Комисије.

Приликом попуњавања табеле, радно тело треба да води рачуна да за предложена лица упише све неопходне податке: име и презиме, име једног родитеља, јединствени матични број грађана (ЈМБГ), пребивалиште и адресу стана, број телефона за контакт.

Подсећамо вас да предлог за именовање чланова бирачких одбора у сталном саставу подноси председник посланичке групе или лице које он за то овласти, док предлог за именовање чланова бирачких одбора у проширеном саставу подноси лице овлашћено за подношење изборне листе или лице које он за то овласти.

Управо из ових разлога, Комисија ће радним телима благовремено доставити списак лица која су овлашћена да за одређену посланичку групу, односно изборну листу поднесу предлог за именовање чланова бирачких одбора у сталном/проширеном саставу у њиховој општини/граду.

За ова лица, Комисија ће радним телима доставити следеће податке: име и презиме, ЈМБГ, адресу пребивалишта, број мобилног телефона за контакт и назив општине/града за коју се издаје овлашћење.

Наглашавамо да се овлашћење за предлагање лица у бирачке одборе не може пренети на треће лице.

У пракси се може десити ситуација да одређено лице достави радном телу предлог за именовање лица у бирачке одборе пре него што је радно тело примило од Комисије списак лица овлашћених за подношење предлога. Уколико се ова ситуација деси у вашој општини/граду, радно тело је дужно да прими такав предлог, с тим да ће по њему моћи да поступи тек пошто прими списак овлашћених лица и утврди да се лице које је предлог доставило и налази на том списку.

Поред попуњене одговарајуће табеле, радно тело је дужно да састави и посебан пропратни акт у којем ће навести када је примило сваки појединачни предлог од стране овлашћених предлагача, укључујући и оне предлоге које је примило по истеку рока за достављање предлога, односно након 5. јуна 2020. године за стални састав бирачких одбора, односно 15. јуна 2020. године у 17 часова за проширени састав бирачких одбора, које ће доставити Комисији.

Овај пропратни акт, неопходно је да поред таксативног навођења када је примило све предлоге за стални/проширени састав бирачких одбора, садржи и информацију о томе да ли сва предложена лица за стални/проширени састав бирачких одбора имају изборно право.

Подсећамо вас да проверу да ли лица предложена у бирачке одборе имају изборно право врше радна тела, преко општинских/градских управа.

Напомињемо да исто лице не може истовремено да буде члан два бирачка одбора. Дужност радног тела је да провери

да ли су лица предложена за чланове бирачких одбора на више бирачких места.

Када утврди све наведене околности, радно тело потписује пропратни акт. Важно је водити рачуна да сви чланови радног тела потпишу пропратни акт.

3. Замена лица у бирачким одборима

Замену лица именованих у бирачке одборе врши Комисија на захтев овлашћеног предлагача.

После предаје изборног материјала радним телима, односно након 17. јуна 2020. године, једино координатор Комисије, на захтев предлагача може извршити замену члана или заменика члана бирачког одбора у сталном саставу или проширеном саставу, ако је он спречен или одсутан.

Предлог за замену у бирачком одбору Комисији се доставља искључиво преко радног тела, осим у случају бирачких одбора у заводима за извршење заводских санкција и у иностранству, када се предлог доставља непосредно Комисији.

У пракси ово ће се спроводити тако што ће радно тело сараднику Комисије достављати примљене предлоге за замену у бирачком одбору, на основу којих ће сарадник Комисије, у сарадњи са координатором Комисије, израђивати решења.

Наравно, и за лица која су накнадно предложена, важе законска ограничења о којима смо говорили у претходном поглављу. Стога вас молимо да о њима водите рачуна, а посебно на то да ли предложено лице има изборно право.

Кад је реч о **роковима за замену члана или заменика члана бирачког одбора** у сталном и проширеном саставу, подсећамо вас да је замену могуће предложити **најкасније 19. јуна 2020. године у 20 часова**.

Једини изузетак, предвиђен је за случај када се утврди постојање неког законског ограничења. У овом случају овлашћени предлагачи могу координатору Комисије да предложе замену за

лице које не може да буде у саставу бирачког одбора због законских ограничења, **најкасније 21. јуна 2020. године у 7 часова.**

Сва решења о измени решења о образовању бирачког одбора, сарадници Комисије ће доставити радним телима заједно са списковима накнадних промена, у суботу, 20. јуна 2020. године.

4. Утврђивање који подносиоци проглашених изборних листа имају право на члана и заменика члана бирачког одбора у проширеном саставу

Имајући у виду чињеницу да ће се парламентарни избори, расписани за 21. јун 2020. године, координирано спровести заједно са изборима за посланике Скупштине Аутономне покрајине Војводине и локалним изборима, изборне комисије ће имати један задатак.

Наиме, чланом 6. Одлуке о координираном спровођењу свих избора прописано је да право на члана и заменика члана бирачког одбора у проширеном саставу имају подносиоци проглашених изборних листа за избор народних посланика Народне скупштине, као и подносиоци изборних листа на покрајинским и локалним изборима који испуњавају услов за именовање својих представника у проширени састав бирачких одбора у погледу минималног броја кандидата на изборним листама и под условом да нису поднели изборну листу за избор народних посланика Народне скупштине.

Како би утврдили које изборне листе проглашене за покрајинске/локалне изборе имају право на проширени састав бирачких одбора, изборне комисије ће бити у обавези да сарадницима Комисије, одређеним за њихов управни округ, достављају решења о проглашењу изборних листа, заједно са споразумом о образовању коалиција, затим решење о испуњењу или неиспуњењу услова за именовање чланова у проширени састав бирачких одбора и збирне изборне листе за покрајинске/локалне изборе.

На основу достављених података, координатори Комисије ће утврдити које изборне листе проглашене за покрајинске/локалне изборе имају право на проширени састав бирачких одбора и о томе обавестити изборне комисије.

5. Преузимање паравана, спрејова, УВ лампи и врећа за одлагање изборног материјала

Комисија за потребе рада бирачких одбора на спровођењу избора обезбеђује картонске параване којима се обезбеђује тајност гласања на бирачким местима, УВ лампе, спрејове за обележавање прста бирача и вреће за одлагање изборног материјала, о чијем преузимању благовремено обавештава општинске/градске управе преко сарадника Комисије.

По правилу се сав овај материјал преузима у штампарији Јавног предузећа „Службени гласник“, улица Лазаревачки друм 13–15, Београд.

Преузимање материјала у име општинске/градске управе врши начелник те управе, а у случају да није у могућности да лично преузме материјал, дужан је да изда писмено овлашћење за лице које преузима материјал у његово име. Овлашћење треба да садржи име, презиме и број личне карте лица које се овлашћује, а треба да буде потписано и печатирано.

6. Преузимање изборног материјала од координатора комисије и предаја бирачким одборима пре гласања

Штампани изборни материјал координатори Комисије 17. јуна 2020. године преузимају у штампарији Јавног предузећа „Службени гласник“.

Изборни материјал се након тога, под полицијском пратњом, превози до седишта управног округа, где координатор Комисије

овај изборни материјал предаје радним телима тог управног округа. Изузетак је за град Београд, где се преузимање изборног материјала од стране радних тела, врши директно у просторијама Јавног предузећа „Службени гласник“ у улици Лазаревачки друм 13–15, Београд.

Најчешће, како би избегли гужву која се може створити приликом преузимања изборног материјала, координатори Комисије одређују распоред преузимања материјала са јасно назначеном сатницом када одређено радно тело треба да преузме изборни материјал.

Изборни материјал преузима радно тело, што заправо значи да примопредаји могу да присуствују сви чланови радног тела за општину/град за коју се примопредаја врши. Најчешће је случај да примопредаји присуствује координатор радног тела, као и неколико чланова које је радно тело одредило.

Сарадници Комисије ће од радног тела захтевати да благовремено доставе обавештење ко ће све присуствовати примопредаји. Чланови радног тела, односно координатор радног тела, треба да понесу неки лични документ попут личне карте или пасоша са собом, како би координатор Комисије могао да утврди идентитет лица која преузимају изборни материјал. Такође, пожељно је да чланови радног тела, који преузимају изборни материјал, имају и посебно овлашћење за преузимање тог материјала, потписано од свих чланова радног тела, које ће приложити координатору Комисије.

Предаја изборног материјала врши се најкасније 17. јуна 2020. године у поноћ. О обављеној примопредаји сачињава се записник на Обрасцу НПРС-11/20. Овај записник се сачињава у три истоветна примерка, од којих један остаје код координатора Комисије, други се уручује радном телу, а трећи се уручује општинској/градској управи.

Попуњавање записника је посао сарадника Комисије. Сарадници ће заједно са координаторима Комисије пажљиво наглашавати који изборни материјал и колико примерака уручују радном телу, након чега ће то уписати и у записник.

Важно је нагласити то да су начелници општинских/градских управа дужни да пре преузимања изборног материјала пре гласања, ступе у контакт са локалним полицијским станицама, како би обезбедили полицијску пратњу за возила која ће изборни материјал, након примопредаје, превозити до седишта њихових општина/градава.

У динамику и организацију поделе изборног материјала бирачким одборима Комисија неће улазити. Једино о чему морате водити рачуна јесте да **радно тело изборни материјал преда свим бирачким одборима најкасније 18. јуна у поноћ.**

Скрећемо вам пажњу да поделу изборног материјала обавите на ефикасан начин, према плану који оптимизује ваше време, али који истовремено неће довести ни до превелике гужве, коју свакако треба избегавати.

Подсећамо вас да је дужност радног тела да о времену, месту и распореду примопредаје изборног материјала бирачким одборима обавести и лица овлашћена за предлагање лица у бирачке одборе у проширеном саставу.

Радно тело изборни материјал, заједно с материјалом који је обезбедила општинска/градска управа, предаје бирачким одборима у седишту те општине/града. Такође се и за ову примопредају сачињава посебан записник на Обрасцу НПРС-12/20 у три истоветна примерка, од којих један примерак остаје код Радног тела, други код бирачког одбора и трећи код општинског/градског органа управе. Општинска/градска управа је дужна да свој примерак записника чува најмање четири године.

Након предаје изборног материјала бирачким одборима, изборни материјал се ставља у врећу за одлагање изборног материјала, која се у присуству чланова радног тела и бирачког одбора печати сигурносном затворницом, чији се серијски број уписује у записник о примопредаји.

Врећа са изборним материјалом се такође обележава и налепницом која садржи назив града/општине и редни број бирачког места.

Неопходно је да водите рачуна да се изборни материјал запечати одговарајућом сигурносном затворницом. Подсећамо

вас да се затворнице плаве боје користе за печење врећа на примопредаји ПРЕ ГЛАСАЊА, а затворнице беле боје за печење врећа на примопредаји ПОСЛЕ ГЛАСАЊА.

Ово значи да ће радно тело, поред осталог изборног материјала добити и по две сигурносне затворнице (ПЛАВА и БЕЛА) за свако бирачко место. Комисија ће такође, сваком радном телу обезбедити и резервне сигурносне затворнице за случај оштећења затворнице.

Важно је нагласити члановима бирачких одбора који преузимају изборни материјал (најчешће је то председник или заменик председника бирачког одбора) да се врећа са изборним материјалом не сме отворити пре него што се бирачки одбор на дан гласања окупи на бирачком месту.

Може се десити ситуација да ће вам се јавити представници подносилаца изборних листа, као и акредитовани посматрачи, са захтевом да присуствују примопредаји изборног материјала. Они свакако имају то право и уколико се деси да присуствују, не заборавите да то и упишете у записник о примопредаји изборног материјала.

Представници подносилаца изборних листа који присуствују предаји изборног материјала морају да имају овлашћење за присуствовање наведеним радњама, које садржи име и презиме представника, његов ЈМБГ и број мобилног телефона.

Представници подносилаца изборних листа не смеју да ометају бројање и паковање гласачких листића и њихово достављање бирачким одборима.

Поред представника подносилаца изборних листа, такође и домаћи и страни посматрачи имају право да присуствују бројању и паковању гласачких листића и њиховом достављању бирачким одборима, пре и после гласања, у складу са овлашћењима која им за праћење рада органа и радних тела за спровођење избора издала Комисија.

Предаји гласачких листића бирачким одборима, пре и после гласања, могу да присуствују највише два домаћа посматрача испред истог удружења.

Такође се и присуство домаћих и страних посматрача, предаји изборног материјала бирачким одборима, пре и после гласања,

евидентира у одговарајућим записницима о примопредаји изборног материјала.

Укратко ћемо вам напоменути шта је све од материјала неопходно да предате сваком бирачком одбору.

Пре свега, општинске/градске управе дужне су да сваком бирачком одбору, приликом примопредаје изборног материјала пре гласања између радног тела и бирачког одбора, предају следећи материјал:

- гласачку кутију,
- потребан број паравана за обезбеђивање тајности гласања,
- два спреја за обележавање прста бирача,
- две УВ лампе,
- батерије за УВ лампе,
- прибор за писање (оловке и маркер),
- прибор за печатење гласачке кутије и другог изборног материјала (печат и печатни восак),
- коверте у различитим величинама и боји,
- остали изборни материјал (маказе, селотејп, лењир, папир за писање).

Радно тело преко Комисије за сваки бирачки одбор обезбеђује следећи изборни материјал:

- Збирну изборну листу, у два примерка,
- Решење о одређивању бирачког места (извод),
- Решење о образовању бирачког одбора у сталном саставу,
- Решење о именовању чланова бирачког одбора у проширеном саставу,
- извод из бирачког списка за гласање на бирачком месту са евентуалним списком накнадних промена, односно посебан извод из бирачког списка за гласање бирача унутар завода за извршење заводских санкција,
- посебан извод из бирачког списка, ако на бирачком месту гласају и бирачи који се налазе на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије,
- потребан број гласачких листића који одговара броју бирача који су уписани у изводе,

- контролни лист за проверу исправности гласачке кутије,
- образац Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања за избор народних посланика Народне скупштине у шест примерака,
- Правила о раду бирачких одбора,
- државну заставу Републике Србије,
- образце потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места за бираче који гласају на парламентарним изборима,
- образац евиденције о присуству на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном саставу, у два примерка,
- образац евиденције о присуству на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачког одбора у проширеном саставу, у два примерка,
- овлашћења посматрача за праћење рада бирачких одбора,
- идентификационе картице за чланове бирачких одбора,
- контролни формулар за логичко-рачунско слагање резултата гласања на бирачком месту,
- ознаке бирачког места, ознаку за обележавање гласачке кутије, информативне постере за бираче, водиче и друго.

Напомињемо да Комисија обезбеђује само одређен број потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места, с тим да је посао општинске/градске управе да доштампа додатне потврде, у случају да се за тим укаже потреба.

НАПОМЕНА

Од ових парламентарних избора посматрачи пријављени за праћење рада бирачких одбора на бирачким местима у земљи нису везани за конкретно бирачко место, већ само за општину/град/градску општину града Београда за коју су пријављени.

Ово у пракси значи да уколико одређена општина/град, има пријављене посматраче за праћење рада бирачких одбора, неопходно је да радно тело спискове овлашћених посматрача рада бирачких одбора, које ће добити од координатора Комисије, умноже за сва бирачка места која се налазе на њиховој општини/граду.

Када је реч о осталом изборном материјалу (маказе, село-тејп, лењир, папир за писање), скрећемо вам пажњу да сваком бирачком одбору треба обезбедити маказе, како би приликом састајања на бирачком месту у 6 часова ујутру на дан гласања, могли да пресеку сигурносну затворницу којом је запечаћен изборни материјал који је примљен од радног тела.

Што се тиче коверата, сваком бирачком одбору потребно је обезбедити:

- посебан коверат у који ће после гласања ставити Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије,
- посебан коверат у који ће после гласања ставити неупотребљене гласачке листиће,
- посебан коверат у који ће после гласања ставити неважеће гласачке листиће,
- посебан коверат у који ће после гласања ставити све важеће гласачке листиће (за већа бирачка места и бирачка места на којима се гласа гласачким листићима већег формата, обезбедити адекватан број и величину коверата),
- посебан коверат у који ће после гласања ставити потврде о изборном праву бирача који су гласали ван бирачког места,
- довољан број коверата за гласање бирача ван бирачког места (по два коверта, и то један већи и један мањи, за сваког бирача који гласа ван бирачког места).

7. Достављање недостајућег изборног материјала, као и спискова накнадних промена у бирачком списку

Радна тела су дужна да сав преузети изборни материјал провере и да утврде да ли нешто од изборног материјала недостаје.

Уколико се заиста и утврди да нешто од изборног материјала недостаје, неопходно је да у најкраћем могућем року писаним путем обавести сарадника Комисије за њихов управни округ. Молимо радна тела да не чекају дан избора да утврде да им нешто од материјала недостаје, већ да сву проверу изврше по преузимању материјала, односно њиховом достављању бирачким одборима.

Након што радно тело обавести сарадника Комисије да им недостаје нешто од изборног материјала (нпр. 15 гласачких листића и један примерак Збирне изборне листе), неопходно је да саставе и посебно писмено обавештење, које ће сви чланови радног тела потписати и доставити електронском поштом сараднику Комисије.

Изборни материјал који недостаје, сарадници Комисије ће заједно са списковима накнадних промена у бирачком списку, доставити 20. јуна 2020. године. Молимо вас да овај изборни материјал без одлагања доставите свим бирачким одборима.

8. Послови које радно тело обавља на дан одржавања избора

Радно тело је дужно да на дан одржавања избора, испрати отварање свих бирачких места на територији своје општине/града. С тим у вези радно тело је дужно да буде у сталној телефонској комуникацији са сарадницима Комисије одређеним за њихов управни округ, које ће у најкраћем могућем року (најчешће је то до 7,30 часова) обавестити да ли су отворена сва бирачка места на територији њихове општине/града.

Такође, радна тела су дужна да сараднике Комисије обавесте и о разлозима због којих поједина бирачка места нису отворена, односно да ли је било неких проблема или инцидента приликом отварања бирачких места. Молимо вас да ово пажљиво проверите у комуникацији са председницима бирачких одбора и да тек пошто имате проверену информацију за сва бирачка места, исту доставите сарадницима Комисије.

У току целог дана, чланови радног тела би требало да оби-лазе бирачка места.

Такође, по пријему свих обавештења бирача за гласање ван бирачког места, чланови радних тела би требало да иста благовремено доставе бирачким одборима најкасније до 12,00 часова на дан избора.

Током целог изборног дана, неопходно је да координатори радних тела буду у телефонској комуникацији са сарадницима Комисије одређеним за њихов управни округ. У случају било каквог питања, односно проблема, неопходно је да у најкраћем могућем року обавесте сараднике Комисије.

У циљу ефикаснијег рада Комисије, највероватније је да ће на дан одржавања избора, у граду седишту управног округа, бити присутан и координатор Комисије, одређен за територију тог управног округа, којег сте такође дужни да обавештавате о свим релевантним догађајима.

На дан парламентарних избора, у недељу 21. јуна 2020. године, пратиће се излазност бирача. У ту сврху, Републички завод за статистику, који се и бави праћењем излазности бирача, изабраће бирачка места, по систему случајног узорка.

Комисија ће свим радним телима чије су општине/градови у овом узорку, благовремено доставити детаљно упутство о начину достављања података о излазности бирача, као и списак изабраних бирачких места од којих ће се прикупљати подаци о излазности бирача.

Подаци о излазности се достављају Комисији путем веб апликације, због чега је неопходно да радно тело, на дан одржавања избора, има слободан рачунар са интернет везом.

Потребно је да председнике бирачких одбора са изабраних бирачких места благовремено информишете о томе да су у обавези да достављају податке о излазности.

Председник бирачког одбора са изабраног бирачког места је дужан да радном телу достави податке о укупном броју бирача који су гласали на том бирачком месту (број заокружених редних бројева бирача у изводу из бирачког списка и посебном изводу из бирачког списка, односно списку накнадних промена) према Упутству за достављање података о изласку бирача на изабраним бирачким местима.

У случају да дође до било каквих проблема који се односе на извештавање о излазности бирача на дан гласања, у Народној скупштини ће бити формиран посебни тимови Републичког завода за статистику који ће бити задужени да праћење излазности и којем се можете обратити.

9. Преузимање изборног материјала од бирачких одбора после гласања и предаја координаторима Комисије

Када утврди резултате гласања на бирачком месту, бирачки одбор без одлагања предаје радном телу, у згради општине/града, следећи изборни материјал:

- први примерак Записника о раду бирачког одбора,
- извод из бирачког списка по којем се гласало на бирачком месту, са евентуалним списком накнадних промена,
- посебан извод из бирачког списка, ако су на бирачком месту гласали и бирачи који се налазе на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије,
- запечаћен коверат у којем је Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије,
- запечаћен коверат у којем су неупотребљени гласачки листићи,
- запечаћен коверат у којем су неважећи гласачки листићи,
- запечаћен коверат у којем су важећи гласачки листићи,
- запечаћен коверат у којем су потписане потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места,
- сигурносну затворницу која је коришћена за печење вреће са изборним материјалом приликом примопредаје изборног материјала између радног тела и бирачког одбора пре гласања.

Бирачки одбор је дужан да општинској/градској управи преда и преостали материјал (гласачку кутију, спрејове за обележавање

прста бирача, параване за гласање, УВ лампе, идентификационе картице чланова бирачких одбора, прибор за писање и др.).

Радно тело је дужно да приликом пријема изборног материјала провери да ли је бирачки одбор на свим запечаћеним ковертама исписао назив општине/града, број бирачког места и назив материјала који је у коверти, а уколико није, њихова обавеза је да то учине. Такође, проверите да ли је бирачки одбор доставио и списак накнадних промена у бирачком списку (неће за сва бирачка места бити израђени ови спискови). Уколико за одређено бирачко место постоји списак накнадних промена у бирачком списку, неопходно га је ставити након прве стране извода тог бирачког места.

О примопредаји изборног материјала после гласања између бирачког одбора и радног тела саставља се записник на Обрасцу НПРС-15/20 у четири истоветна примерка, од којих два остају код Радног тела (један примерак се предаје координатору Комисије), један се предаје бирачком одбору и један општинској/градској управи. Општинска/градска управа је дужна да свој примерак записника чува најмање четири године.

Радно тело треба да има у виду да примопредаји изборног материјала после гласања имају право да присуствују представници подносилаца изборних листа и акредитовани посматрачи.

Пошто се обави примопредаја материјала, следећи материјал се ставља у врећу за одлагање изборног материјала:

- запечаћен коверат у којем је Контролни лист за проверу исправности гласачке кутије,
- запечаћен коверат у којем су неупотребљени гласачки листићи,
- запечаћен коверат у којем су неважећи гласачки листићи,
- запечаћен коверат у којем су важећи гласачки листићи,
- сигурносна затворница која је коришћена за печење вреће са изборним материјалом приликом примопредаје изборног материјала између радног тела и бирачког одбора пре гласања.

Врећа се након тога у присуству чланова радног тела и чланова бирачког одбора који су предали материјал печати

сигурносном затворницом, чији се серијски број уписује у записник о примопредаји.

Врло је важно водити рачуна да у врећу спакујете само горе наведени материјал, с обзиром на то да се запечаћена врећа може отворити само на основу одлуке Комисије и координатора Комисије приликом примопредаје.

Ако на врећи са изборним материјалом недостаје налепница са називом општине/града и редним бројем бирачког места, радно тело је дужно да ту врећу обележи тако што ће маркером уписати горе наведене податке.

Посебно вам скрећемо пажњу да НИКАКО следећи изборни материјал не стављате у врећу са осталим изборним материјалом:

- записник о раду бирачког одбора (обавезно водите рачуна да су све странице записника примљене од бирачког одбора),
- извод из бирачког списка, са списковима накнадних промена у бирачком списку,
- коверат са потврдама о изборном праву за гласање ван бирачког места (потребно је на свакој коверти написати број потврда који се налази унутра, као и назив општине/града и број бирачког места са којег су те потврде).

Значи, да поновимо, овај изборни материјал радно тело пакује одвојено од осталог изборног материјала и тако одвојено га предаје координатору Комисије.

Да се вратимо на пријем изборног материјала од бирачких одбора. Једна од новина уведених за овај изборни процес је та да радно тело има дужност да примљене Записнике о раду бирачких одбора и скенира.

Одмах пошто прими изборни материјал од бирачког одбора, радно тело има дужност да скенира Записник о раду бирачког одбора и да скенирану верзију достави Комисији.

Комисија ће доставити радним телима инструкцију која се односи на поступак скенирања.

Све скениране Записнике о раду бирачких одбора, Комисија ће објавити на својој веб презентацији.

Након слања скенираног Записника о раду бирачког одбора, радно тело треба да преда Записник представнику Републичког завода за статистику, који се налази у просторијама општине/града, ради прелиминарног уноса резултата гласања.

Радно тело води рачуна да им бирачки одбори приликом предаје изборног материјала предају и попуњене обрасце евиденција о присуству на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачког одбора у сталном саставу, односно проширеном саставу за парламентарне изборе (две евиденције).

Обе евиденције се сачињавају у по два примерка, од којих један остаје код општинске/градске управе, а други се предаје радном телу, која после ту евиденцију предаје координатору Комисије.

Након што преузме изборни материјал од свих бирачких одбора, радно тело изборни материјал одмах предаје координатору Комисије у седишту управног округа. Ради ефикаснијег рада координатора Комисије, пожељно је најавити се сарадницима Комисије за ваш управни округ да сте кренули.

Подсећамо вас да је по истој процедури као и за преузимање изборног материјала пре гласања, и за превоз изборног материјала након гласања (од седишта општине до седишта управног округа) неопходно обезбедити полицијску пратњу.

Напомињемо да радна тела изборни материјал доносе у седиште управног округа. Једини изузетак је предвиђен за радна тела градских општина града Београда, који изборни материјал предају координатору Комисије у згради Народне скупштине у Београду, Улица краља Милана 14.

Уз изборни материјал преузет од бирачког одбора, радно тело координатору Комисије предаје и:

- један примерак записника о примопредаји изборног материјала после гласања између бирачког одбора и радног тела (Образац НПРС-15/20),
- као и по један примерак евиденција о присуству чланова бирачког одбора на бирачком месту у сталном саставу, односно проширеном саставу за парламентарне изборе.

Сарадници Комисије након извршене примопредаје састављају записник на Обрасцу НПРС-16/20 у три истоветна примерка, од којих један примерак остаје код координатора Комисије, други примерак се предаје радном телу, а трећи примерак се предаје општинској/градској управи.

Све вреће са изборним материјалом морају да буду затворене белом сигурносном затворницом. Серијски број затворница мора се поклапати са серијским бројем који је уписан у тачки 3. Записника о примопредаји изборног материјала после гласања између бирачког одбора и радног тела (Образац НПРС-15/20). Сарадници Комисије ће ово проверавати, па вас стога молимо да о овоме водите посебно рачуна.

Без обзира што су вреће запечаћене сигурносном затворницом координатор Комисије има могућност да провери садржај запечаћене вреће са изборним материјалом коју је примио од радног тела, у присуству радног тела.

Уколико се координатор Комисије одлучи да изврши овакву проверу за одређено бирачко место, координатор Комисије ће у присуству радног тела, врећу са изборним материјалом, након извршене провере запечатити новом ЦРВЕНОМ сигурносном затворницом, чији ће серијски број уписати у записник о примопредаји изборног материјала после гласања између радног тела и координатора Комисије.

10. Прелиминарни унос резултата гласања

Иако не спада у послове које обавља радно тело, односно општинска/градска управа, укратко ћемо вас упознати и са статистичком обрадом података, с обзиром на чињеницу да ће се ова обрада вршити управо у просторијама општинских/градских управа и с обзиром на то да је рад статистичара управо условљен радом самог радног тела и да се у великој мери ослања на ресурсе општинских/градских управа.

Прелиминарни унос резултата гласања путем веб апликације у базу укупних резултата избора, врши статистичар Републичког завода за статистику.

Важно је напоменути да ће општинске/градске управе бити дужне да на дан предаје изборног материјала после гласања, обезбеде просторију у којој ће статистичарима бити доступни један или више рачунара са интернет везом (зависно од броја бирачких места) и штампач.

Након скенирања Записника о раду бирачког одбора и његовог слања Комисији, радно тело Записник предаје представнику Републичког завода за статистику, ради прелиминарног уноса резултата гласања.

Овај унос, као што сам назив говори, је прелиминаран и служи искључиво за припрему привремених резултата избора.

Статистичка обрада података о резултатима избора, која обухвата унос резултата гласања из Записника о раду бирачких одбора у базу укупних резултата избора, логичко-рачунску контролу резултата унетих у Записнике о раду бирачких одбора, не врши се у просторијама општинских/градских управа, већ се обавља у згради Народне скупштине у Београду.

